

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2022-02-07
Stockholm

Mål nr
P 11473-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-09-30 i mål nr P 5626-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

M A

Motpart

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

SAKEN

Rättelseföreläggande avseende en mur m.m. på fastigheten X i Huddinge kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen punkten 6 i Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommuns beslut den 19 mars 2018, § 15, dnr NBN-2018/303.331 (föreläggande om rivning av en mur och ändring av medföljande marknivå).

Dok.Id 1768072

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M A har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva nämndens beslut om föreläggande.

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

M A har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande:

Nämnden har inte i samband med föreläggandet tagit ställning till om bygglov i efterhand kan ges för muren vars murkrön ligger + 46,9 m över havet. Det överklagade beslutet innehåller inte heller någon klagande motivering vilket står i strid med 32 § förvaltningslagen (2017:900). Under sommaren 2020 har en ny ansökan om bygglov i efterhand getts in till nämnden.

Nämnden har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande:

Av dåvarande natur- och byggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande framgår att nämnden har prövat frågan om bygglov i efterhand för muren vars murkrön ligger + 46,9 m över havet. Den 7 oktober 2020 avslog nämnden en ny ansökan om bygglov i efterhand för den aktuella muren.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Inledning

I anslutning till ansökan om bygglov i efterhand för en mur gav M A in en ritning där murkrönets höjd angavs vara + 45,7 m över havet, möh. Därefter, men före nämndens beslut om rättelseföreläggande, begärde M A prövning av om

bygglov kunde ges för höjden + 46,9 möh, vilket motsvarar den höjd som uppmätts vid den kontrollmätning som nämnden hänvisar till i det överklagade beslutet.

I nämndens beslut anges att bygglov ges för den sökta muren som benämns ”stödmur nr 1” (punkt 1). I den ritning som hör till beslutet redovisas att murkrönets höjd är + 45,7 möh. I samma beslut förelades M A vid äventyr av vite att riva mur nr 1 med ca 120 cm till murkrönshöjd + 45,7 möh (punkt 6).

Rättsliga utgångspunkter

När bygglov söks i efterhand för en olovligt utförd åtgärd är byggnadsnämnden skyldig att fatta beslut i bygglovsfrågan senast i samband med ett rättelseföreläggande. Det krävs ett uttryckligt beslut där det framgår att nämnden tagit ställning i bygglovsfrågan och att beslutet kan överklagas. Skyldigheten gäller oavsett om nämnden ansett det sannolikt att bygglov skulle kunna beviljas eller inte. Det föreligger dock inget hinder mot att förena beslutet i bygglovsfrågan med ett föreläggande om rivning. (Se t.ex. RÅ 1995 ref. 36, RÅ 1997 not. 179 samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 8 september 2016 i mål nr P 2214-16.)

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömningar

Nämnden var vid nu redovisade förhållanden skyldig att senast i samband med föreläggandet fatta beslut angående sökt bygglov i efterhand för murhöjden + 46,9 möh.

Varken nämndens beslut i sig eller tjänsteutlåtandet kan anses innefatta ett uttryckligt ställningstagande i frågan om bygglov för murhöjden + 46,9 möh. Det kan också tilläggas att det inte heller anges i beslutet att tjänsteutlåtandet är en del av beslutet.

Eftersom nämnden således inte senast i samband med beslutet om rättelseföreläggande tog ställning i nämnda bygglovsfråga ska föreläggandet upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Lars Olsson, referent, och Marianne Wikman Ahlberg samt tekniska rådet Ewa André Holst.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Simon Mellin.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2020-09-30
meddelad i
Nacka

Mål nr P 5626-20

PARTER

Klagande

M A

Motpart

Bygglövs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2020-06-29 i ärende nr 4034-4425-2020,
se [bilaga 1](#)

SAKEN

Rättelseföreläggande avseende en mur på fastigheten X i Huddinge kommun

_____

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

_____

BAKGRUND

Dåvarande Natur- och byggnadsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 19 mars 2018, § 15, att bl.a. ge bygglov i efterhand för två murar. Enligt punkt 6 i beslutet förelades vidare ägaren till fastigheten X, M A, att vid vite om 10 000 kronor vidta rättelse genom att riva mur nr 1 med ca 120 cm till murkrönshöjd + 45,7 meter över havet och ändra medföljande marknivå på fastigheten. Rättelse skulle vara gjord senast sex månader från det att nämndens beslut har vunnit laga kraft.

M A överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockholms län som avslog överklagandet. M A har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

M A har yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas.

Till stöd för sin talan har M A anfört i huvudsak följande. Länsstyrelsen framför att nämnden har prövat om lov kan ges i efterhand för mur med höjden + 46,9 över havet genom vad som framgår i tjänsteskrivelsen. Enligt tjänsteskrivelsen hänvisas till ett tidigare bygglov, SBN 2016-739, som nämnden avslog. I det ärendet sökte fastighetsägaren lov för att uppföra altaner och en lägre mur nedanför den redan uppförda muren och en mur som följer fastighetsgränsen. Bygglovet avslogs p.g.a. av att altanen stred mot detaljplanen och någon prövning gällande den befintliga muren med höjd + 46,9 meter gjordes inte.

Under 2013 ansöktes ett nytt bygglov för tillbyggnader av altaner och murar. Befintlig mur ritades in i ansökan med tidigare angiven plushöjd, det står befintlig mur på ritningen. Enligt tjänsteutlåtandet från den 9 februari 2018 framgår att enligt inlämnat förslag ska muren rivas till höjden + 45,7. Plushöjden ritades in på ritningen p.g.a. att man utgick ifrån att den var korrekt och byggherrens avsikt är inte att riva en del av befintlig mur. Ansökan var att uppföra en ytterligare mur nedanför befintlig mur. Innan byggnadsnämnden beslutar om rättelseföreläggande

för en lovpliktig åtgärd ska nämnden först ta ställning till om lovföreläggande ska beslutas. Det ska prövas om det finns möjligheter för bygglov i efterhand, för att eventuellt senare se om rättelse är nödvändigt eller inte. Det framgår inte om nämnden har tagit ställning till om lov kan ges i efterhand för muren med den högre plushöjden. Konsekvenserna kan vara att byggherren behöver riva en del av muren trots att lov kan ges i efterhand.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Frågan i målet är om nämnden har haft fog för att besluta om rättelseföreläggandet.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet samt övervägt vad M A anført i mark- och miljödomstolen. Domstolen finner inte skäl att göra en annan bedömning än den länsstyrelsen gjort i det överklagade beslutet. Nämnden får i det överklagade beslutet om bygglov i efterhand för murar m.m. anses ha prövat utformningen av den aktuella muren – det vill säga även höjden på muren. Domstolen finner således att nämnden har haft fog för att besluta om rättelseföreläggande och att det saknas skäl för nämnden att på nytt pröva frågan om lov i efterhand. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 21 oktober 2020.

Åsa Marklund Andersson

Ylva Kvist Trelje

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Åsa Marklund Andersson, ordförande, och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje. Föredragande har varit beredningsjuristen Katrin Strömberg.